

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

Zainwestujmy razem w środowisko

Przykłady samorządowych projektów LIFE z Europy

Joanna Mazurek – Starszy Inspektor w Wydziale LIFE

Warszawa, dn. 03.03.2022

Typ Beneficjenta: władze lokalne i regionalne

Projekty LIFE z naborów 2019 i 2020

[EXPAND ALL](#) [COLLAPSE ALL](#) [EXPORT SEARCH RESULTS](#)

Advanced Search on LIFE Projects Results

Title	Reference	
▶ IP LIFE for Coal Mining Landscape Adaptation	LIFE20 IPC/CZ/000004	DETAILS
▶ Restoration of freshwater features in four SAC rivers in Wales: Afon Teifi, Afonydd Cleddau, Afon Tywi and River Usk	LIFE20 NAT/UK/000100	DETAILS
▶ Damsterplein, the coolest square in town	LIFE20 CCA/NL/001621	DETAILS
▶ Massify district heating and cooling from renewable energy sources to reduce CO2 emissions of buildings	LIFE20 GIC/FR/001580	DETAILS
▶ Increasing climate resilience and carbon sink of sandy soils on agricultural land	LIFE20 CCA/NL/001625	DETAILS
▶ Life + A_GreeNet	LIFE20 CCA/IT/001752	DETAILS
▶ Hydrogen demonstration in city, port and mountain area to develop integrated hydrogen valleys	LIFE20 ENV/IT/000575	DETAILS
▶ LIFE SNEAK – optimized Surfaces against Noise And vibrations produced by tramway track and road traffic	LIFE20 ENV/IT/000181	DETAILS
▶ Coastal Flooding Adaptation to Climate Change through flexible strategies in Macaronesia urban areas	LIFE20 CCA/ES/001641	DETAILS
▶ LIFE SNAILS - Support and Naturalization in Areas of Importance for Land Snails	LIFE20 NAT/PT/001377	DETAILS

1 - 10 of 34 items

LIFE20 Welcome Meeting

Październik / listopad 2021

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

[🏠](#) > [Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej](#) > [Oferta finansowania](#) > [Środki unijne](#) > [Program LIFE](#) > [Więcej o LIFE](#)
> [Europejskie projekty LIFE 2020 – poznaj zwycięskie projekty środowiskowe i klimatyczne z całej UE](#)

[< Powrót](#)

Europejskie projekty LIFE 2020 – poznaj zwycięskie projekty środowiskowe i klimatyczne z całej UE

[> Przyroda i różnorodność biologiczna](#)

[> Ochrona środowiska i efektywne
gospodarowanie zasobami](#)

[> Klimat](#)

Częstym pytaniem, jakie zadają nam potencjalni wnioskodawcy LIFE, jest „Czy projekt wpisuje się w ideę Programu LIFE?” Odpowiedź na to pytanie znajduje się w dokumentach programowych LIFE, w szczególności Wieloletnim Programie Prac ([Multiannual work programme](#)), publikowanych [tematach priorytetowych](#) oraz każdorazowo w [zaproszeniach do naborów wniosków \(Call document\)](#). Najłatwiej można jednak wyrobić sobie zdanie na ten temat zapoznając się z już realizowanymi projektami LIFE.

W tym celu udostępniamy Państwu krótkie opisy oraz prezentacje dotyczące najnowszych projektów, które znalazły się w rodzinie LIFE, w rezultacie rozstrzygnięcia Naboru z 2020 roku. Należy mieć na uwadze, że udostępnione informacje są skrótowe, a kolejne projekty, co do zasady, nie mogą być kopią już realizowanych. Poza częścią projektów z Podprogramu Przyroda i Różnorodność biologiczna, każdy nowy projekt LIFE, w szczególności innowacyjny, powinien zawierać aspekt nie podejmowany

<https://www.gov.pl/web/nfosigw/europejskie-projekty-life-2020>

Demonstracja wodoru w mieście, porcie i na obszarach górskich w celu opracowania zintegrowanych dolin wodorowych

LIFE3H

O projekcie

Lokalizacja projektu: Centralne Włochy (Abruzja, Umbria, Lacjum)

Budżet projektu:

- Koszt całkowity: 6 339 853 €
- % intensywność dofinansowania KE: 47,00

Okres realizacji projektu: 01.09.2021 - 30.09.2025

Beneficjenci projektu:

- Beneficjent koordynujący: Region Abruzji
- Współbeneficjenci:
 - Chimica Bussi, CITRAMS, Urząd ds. Systemu Środkowo-Północnego Morza Tyrreńskiego, Port Mobility, Rampini, Snam 4 Mobility, Gmina Terni, TUA, UNeed.IT, Uniwersytet w Perugii, Uniwersytet Guglielmo Marconi

Problem środowiskowy

Przyczyny

- Transport główną przyczyną zanieczyszczenia powietrza i hałasu w miastach
- Negatywne skutki dla zdrowia ludzkiego
- Emisje CO₂ związane z transportem stanowią co najmniej 30% emisji gazów cieplarnianych w UE

Możliwe rozwiązania w celu redukcji emisji gazów cieplarnianych czy zużycia energii

- * Dyrektywa UE w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych
- Zastosowanie ogniw paliwowych w autobusach stanowi realną alternatywę dla spalania wewnętrznego, zwłaszcza jeśli są one zasilane nadmiarem wodoru pochodzącego z przemysłowych produktów ubocznych.

Czym są Doliny Wodorowe?

Doliny Wodorowe zazwyczaj obejmują realizację na określonym obszarze geograficznym znacznej części łańcucha wartości wodoru, od produkcji, przechowywania i transportu wodoru po jego zastosowania końcowe.

LIFE3H

Cel projektu

Cel

Głównym celem LIFE3H jest utworzenie, zademonstrowanie i eksploatacja 3 Dolin Wodorowych począwszy od wdrożenia „czystych” autobusów H₂ zasilanych nadwyżką H₂ pochodzącą z lokalnych produkcji przemysłowych tym samym zamykając lokalny krąg ekonomiczny.

Miejscami do założenia Doliny Wodorowej są:

Historyczne miasto Terni

Port Civitavecchia

Płaskowyż Rocche

H-Port
(Lacjum)

H-Miasto
(Umbria)

H-Góra
(Abruzja)

Cel projektu

Cele szczegółowe

- Zbudowanie pierwszych 3 włoskich Dolin Wodorowych, kładąc podwaliny pod jedną transregionalną Dolinę Wodorową.
- Rozwój wspólnej i zrównoważonej mobilności drogowej lokalnego transportu publicznego.
- Wdrożenie zintegrowanych lokalnych polityk i podejść regulacyjnych w celu powszechnego wdrażania stacji tankowania wodoru i pojazdów z ogniwami paliwowymi.
- Zwiększenie gospodarki o obiegu zamkniętym poprzez składowanie i wykorzystywanie odpadów H₂ z lokalnych gałęzi przemysłu, takich jak huty i zakłady chlorowo-sodowe.
- Stworzenie standardowego inteligentnego systemu zarządzania zrównoważoną mobilnością.
- Opracowanie strategii wdrożenia Doliny Wodoru, umożliwiającą przyszłą ekspansję w lokalizacjach projektu i replikację w innych lokalizacjach.
- Podnoszenie świadomości obywateli i poprawa zaangażowania politycznego w rozpowszechnianie zrównoważonej mobilności opartej na wodorze oraz poprawę jakości powietrza w miejscach o wysokiej wartości historycznej, środowiskowej i archeologicznej.

H-Port
(Lacjum)

H-Miasto
(Umbria)

H-Góra
(Abruzja)

LIFE3H

Działania wdrożeniowe

A. DZIAŁANIA PRZYGOTOWAWCZE

A1 HRS, dostawa wodoru, projekt i przygotowanie autobusów

B. DZIAŁANIA WDROŻENIOWE

B1 H-MIASTO-PORT-GÓRA

C. MONITOROWANIE WPŁYWU DZIAŁAŃ PROJEKTU

C1 ZBIERANIE DANYCH, MONITOROWANIE, ANALIZA TECHNICZNA I SPOŁECZNO-GOSPODARCZA

D. PUBLICZNA ŚWIADOMOŚĆ I ROZPOWSZECHNIANIE WYNIKÓW

D1 KOMUNIKACJA I ŚWIADOMOŚĆ PUBLICZNA

D2. STRATEGIA ROZROSTU DOLINY WODORU

E. ZARZĄDZANIE PROJEKTEM

E1 ZARZĄDZANIE PROJEKTEM I MONITOROWANIE POSTĘPÓW PROJEKTU

LIFE3H

Oczekiwane rezultaty

1. Redukcja zanieczyszczeń powietrza (CO, NO_x) o **8 992 kg/rok - 90 020 kg/rok**
2. Zmniejszenie emisji CO₂ o **954 t/rok - 9 543 t/rok**
3. Zmniejszenie zużycia energii o **2,653 MWh/rok - 26,538 MWh/rok**

Kluczowe wskaźniki

OŚ CZASU	WSKAŹNIK	SZACOWANY EFEKT	KRÓTKI OPIS
POD KONIEC PROJEKTU	PM	146 kg/year	Uniknięte emisje są powiązane ze średnią emisją obecnego autobusu z silnikiem Diesla. W przypadku autobusów H2 emisje są całkowicie unikane
	CO	2 827 kg/rok	
	NO _x	6 019 kg/rok	
	Uniknięta emisja CO ₂	954 t/rok	
	Zmniejszone zużycie energii	2 653 MWh/rok	Ponieważ autobusy wodorowe są bardziej wydajne, nastąpi ogólne zmniejszenie zużycia energii
5 LAT PO PROJEKCIE	PM	1 460 kg/rok	Po 5 latach liczba autobusów ma sięgnąć 60 autobusów
	CO	28 370 kg/rok	
	NO _x	60 190 kg/rok	
	Uniknięta emisja CO ₂	9 543 t/rok	
	Zmniejszone zużycie energii	26 538 MWh/rok	

Wkład w realizację polityki EU

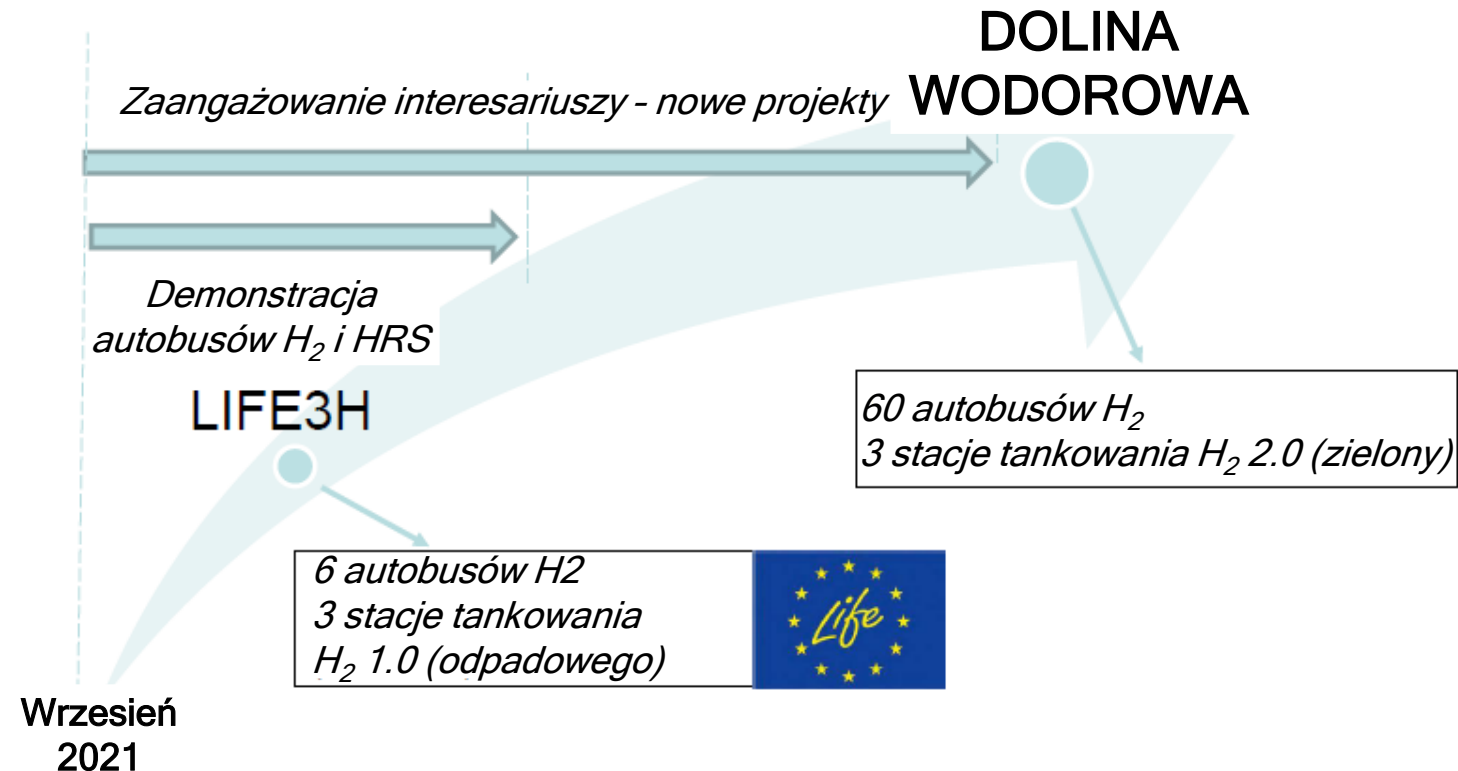
Artykuł 10 rozporządzenia LIFE oraz:

- Polityka spójności UE
- Plan działania na rzecz zasobooszczędnej Europy (COM(2011) 571)
- Siódmy Program Działań w zakresie Środowiska
- Strategia UE w zakresie jakości powietrza do roku 2030
- Dyrektywa w sprawie krajowych emisji niektórych rodzajów zanieczyszczeń atmosferycznych (2016/2284/UE NEC)
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 roku w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy
- Biała Księga Transportu UE, 2014, Protokół z Göteborga 2012,
- Dyrektywa 2014/94/UE w sprawie rozwoju infrastruktury paliw alternatywnych
- Europejski Zielony Ład
- Strategia UE w sprawie strategii europejskiej na rzecz integracji systemów energetycznych
- Strategia w zakresie wodoru na rzecz Europy neutralnej dla klimatu
- Europejski Sojusz na Rzecz Czystego Wodoru
- Agenda na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju 2030

LIFE3H

Kontynuacja (replikacja, transfer, wejście na rynek)

LIFE3H to pierwszy projekt, który wprowadza Doliny Wodorowe w centrum Włoch.

LIFE3H

Dodatkowe informacje

Wkrótce

Uruchomienie strony internetowej projektu Life3H

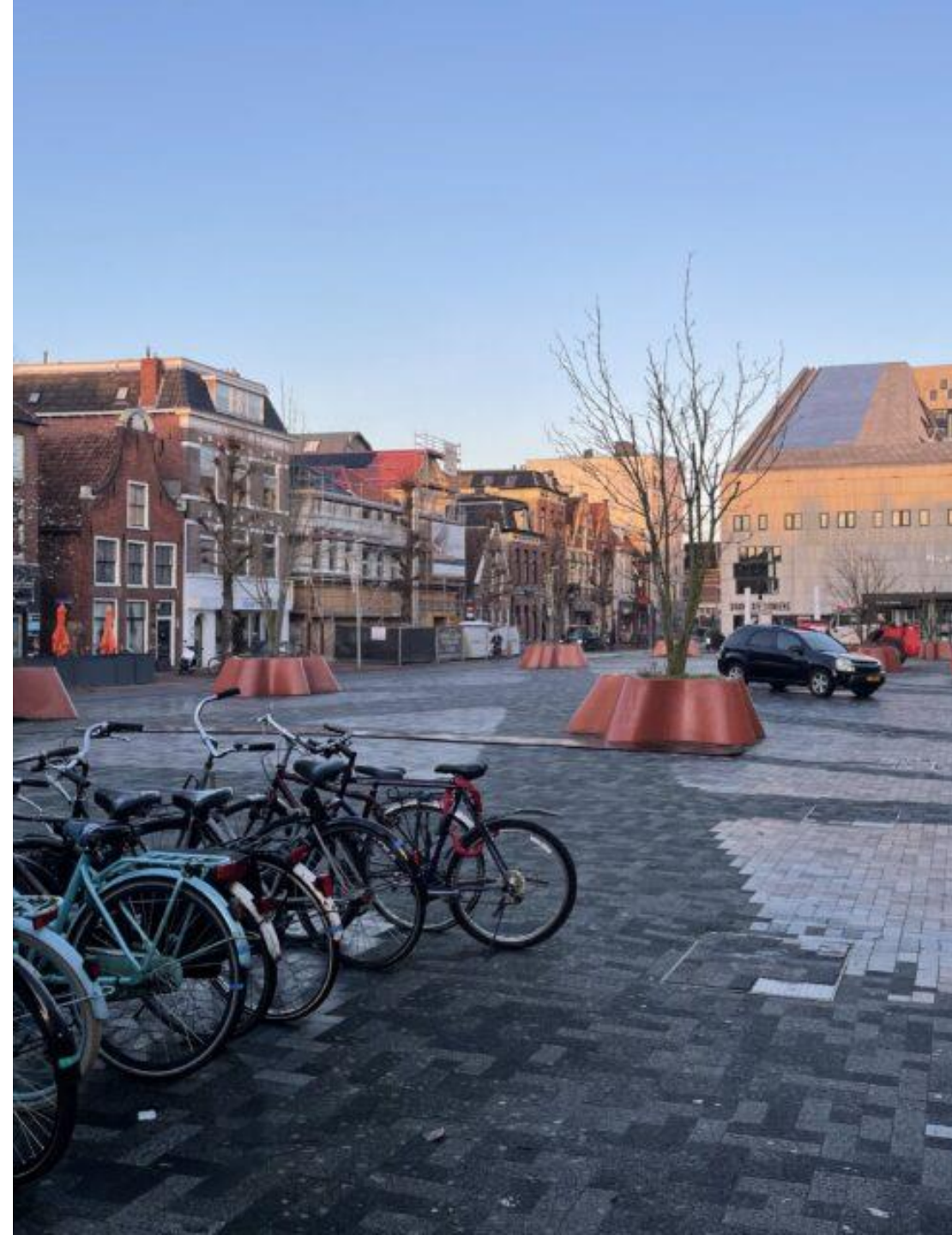
→ <https://www.life3h.eu/>

Kontakt

Iris Flacco

info@life3h.eu

Przekształcenie rynku miejskiego w zieloną przestrzeń wielofunkcyjną

COOL SQUARE

O projekcie

Lokalizacja projektu: Groningen (Holandia (Królestwo Niderlandów))

Budżet projektu:

- Koszt całkowity: 1 875 630 €
- % intensywność dofinansowania KE: 55,0

Okres realizacji projektu: 05.07.2021 - 01.07.2024

Beneficjenci projektu:

- Beneficjent koordynujący: Gmina Groningen
- Współbeneficjenci: Hanze University of Applied Sciences

COOL SQUARE

Problem środowiskowy, cele i zakres projektu

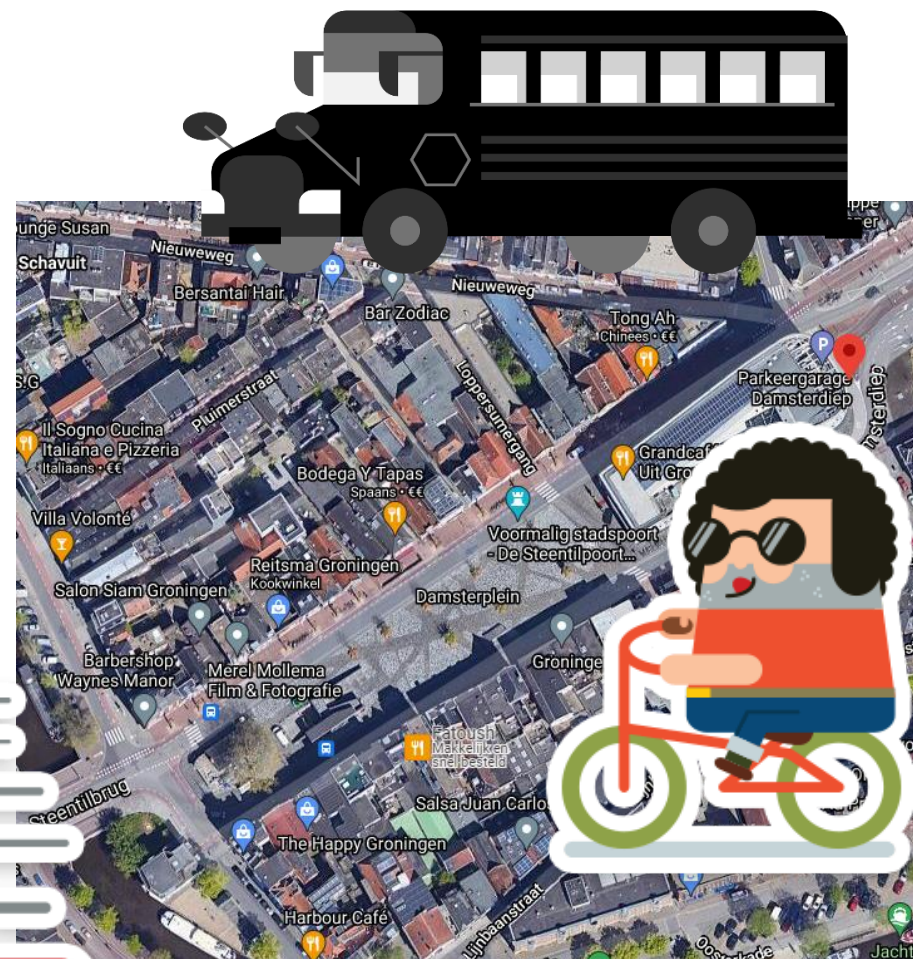
Zakres / problem środowiskowy

Skutki zmian klimatycznych:

- Robi się cieplej, więcej deszczu pojawia się w krótszych okresach i występują okresy suszy
- Stres cieplny skutkujący występowaniem problemów zdrowotnych
- Powódź skutkująca uszkodzeniem budynków i infrastruktury oraz negatywnym oddziaływaniem na zdrowie ludzi i zwierząt
- Susza wpływa na jakość wody, zdrowie publiczne, gospodarkę, środowisko naturalne, infrastrukturę publiczną

Damsterplein w tej chwili

- Głównie utwardzony
- Bardzo ciepło latem
- Ryzyko zalania
- Ruchliwe drogi wokół placu
- Nie ma prawdziwego zastosowania!

COOL SQUARE

Najważniejsze kwestie, zakres i cele

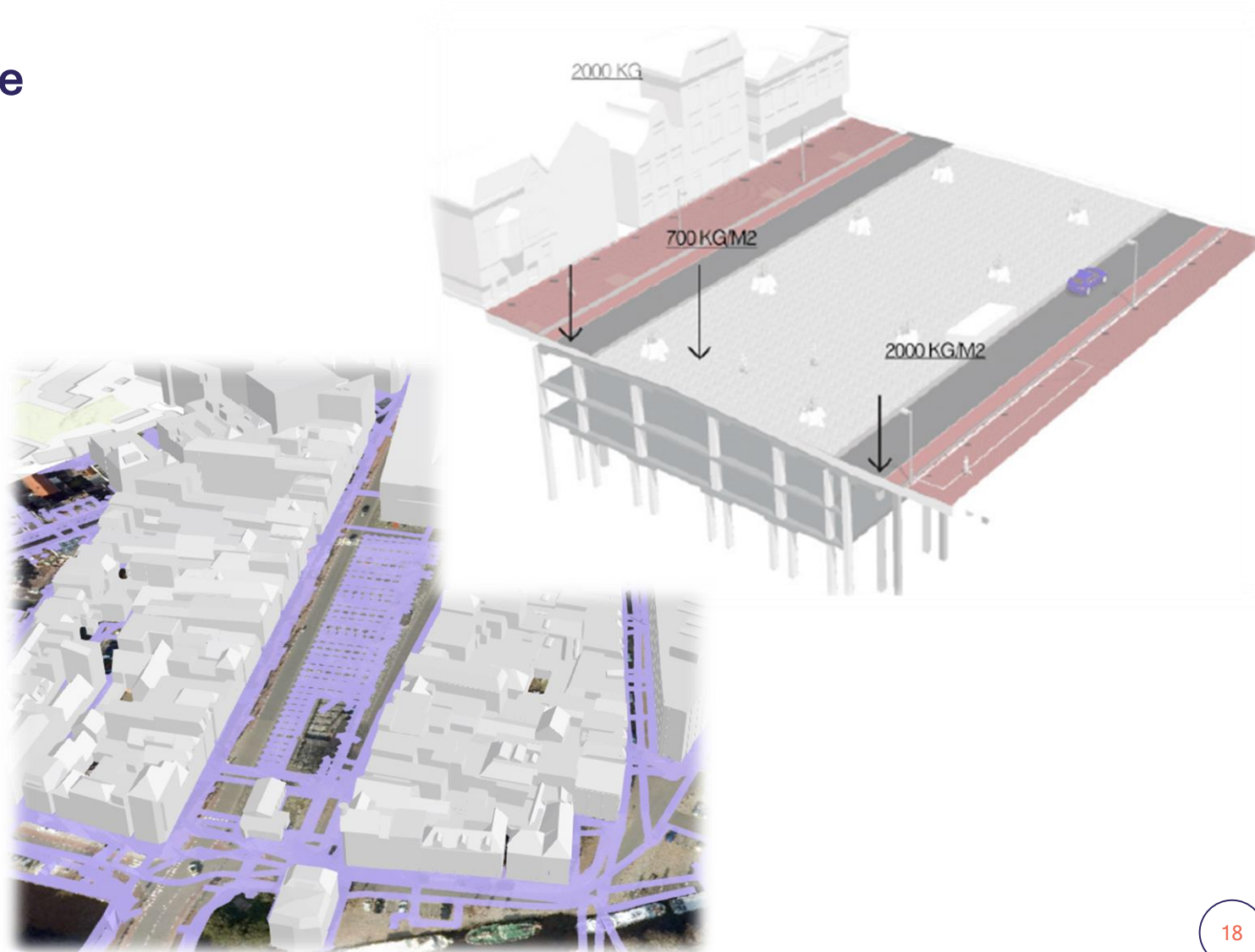
- Zrealizowanie adaptacyjnego, wielofunkcyjnego placu, miasta gąbki i przeciwdziałanie wyspom ciepła
- Zademonstrowanie mieszkańcom i decydom, że inwestowanie w projekt dostosowujący się do klimatu jest konieczne i korzystne

COOL SQUARE

Najważniejsze kwestie, zakres i cele

- Pokazanie możliwości rozwiązania problemów związanych z adaptacją do zmian klimatu w gęsto zabudowanym obszarze miejskim o ograniczonej przestrzeni w ziemi w powodu kabli, rur, kanalizacji i garażu

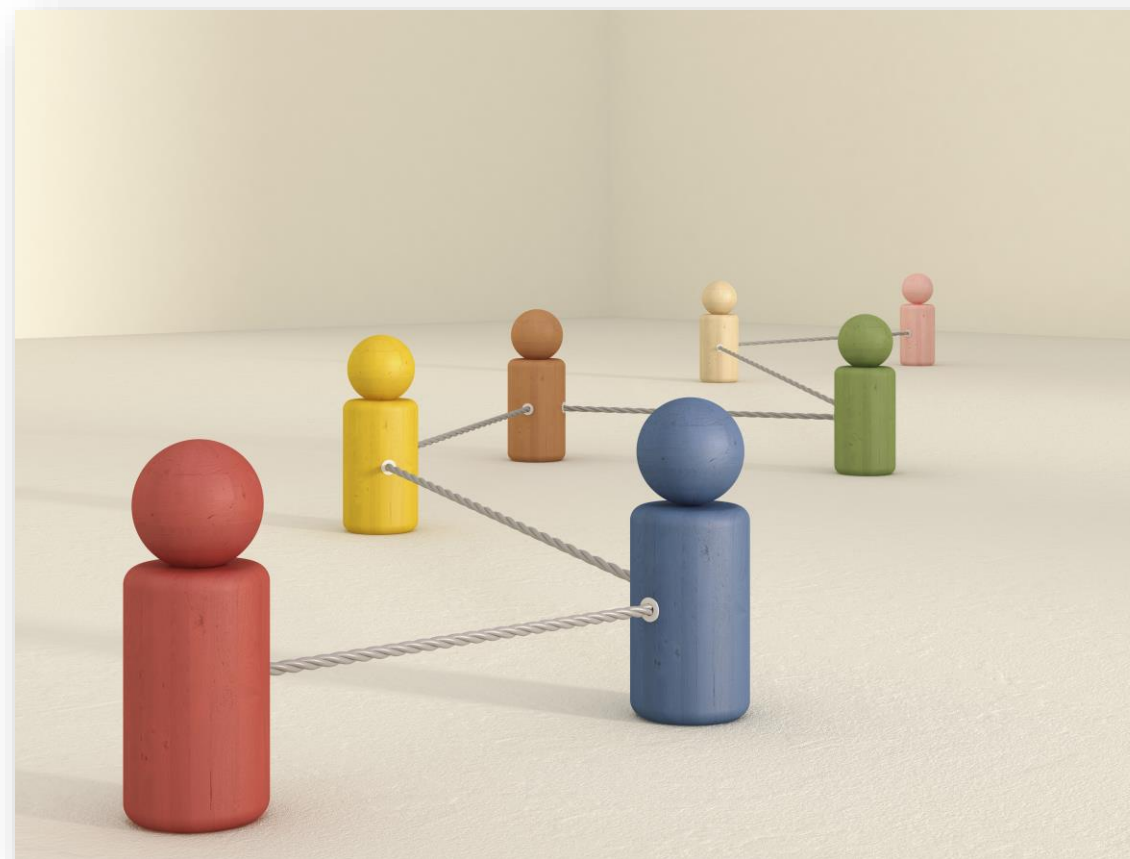

COOL SQUARE

Najważniejsze kwestie, zakres i cele

- Wykorzystywanie wiedzy i dzielenie się nią z innymi miastami i instytucjami wiedzy w celu przyspieszenia i zwiększenia wydajności
 - Hanze University of Applied Sciences Groningen
 - Antwerpia
 - Bolzano
 - Kopenhaga
 - Debreczyn
 - Dordrecht
 - Gandawa
 - Grenoble
 - Hamburg
 - Nantes
 - Praga

Cele i działania

Zostanie Miastem Gąbką

- Używanie naturalnych rozwiązań, takich jak infiltracja wody.
- Utworzenie zielonych na szczycie/dachu garażu podziemnego z roślinami i drzewami, które są odporne na suszę i wilgoć.
- Użycie bioswales, gdzie woda może płynąć i gdzie jest filtrowana przez rośliny.
- Stworzenie magazynu wody w celu ponownego wykorzystania wody.

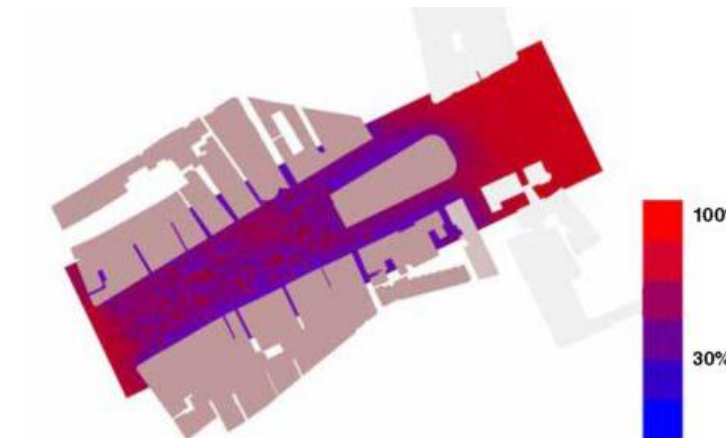
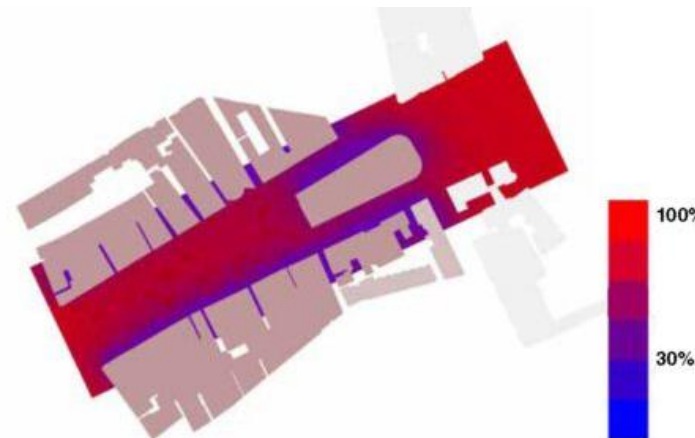

COOL SQUARE

Cele i działania

Zmniejszenie efektu miejskich wysp ciepła

- Upał dłużej utrzymuje się w mieście, przez co jest jeszcze cieplejsze niż jego okolice.
- Umieszczenie zacieniających roślin i drzew na zielonych wyspach na dachu garażu podziemnego.
- Zastosowanie nawierzchni odbijającej światło.

COOL SQUARE

Cele i działania

Zwiększenie świadomości, zaangażowania i motywacji w radzeniu sobie ze skutkami zmian klimatycznych

- współwłasność pomiędzy gminą, mieszkańcami i przedsiębiorcami.
- oferowanie mieszkańcom możliwości tworzenia ogrodów fasadowych
- możliwości współpracy z mieszkańcami w zakresie budowy i utrzymania zielonych wysp na placu.

COOL SQUARE

Cele i działania

Dzielenie się wiedzą

- Utworzenie systemu monitoringu wraz z Uniwersytetem Hanze w Groningen i uczniami ze szkoły. Określenie linii bazowej dla placu i zmierzenie wyników po wykonaniu.
- Uczniowie również wnoszą pomysły dotyczące rozwiązań technicznych.
- Dzielenie się wiedzą i doświadczeniami z innymi miastami i projektami w przestrzeni publicznej, które stoją przed tymi samymi wyzwaniami.

COOL SQUARE

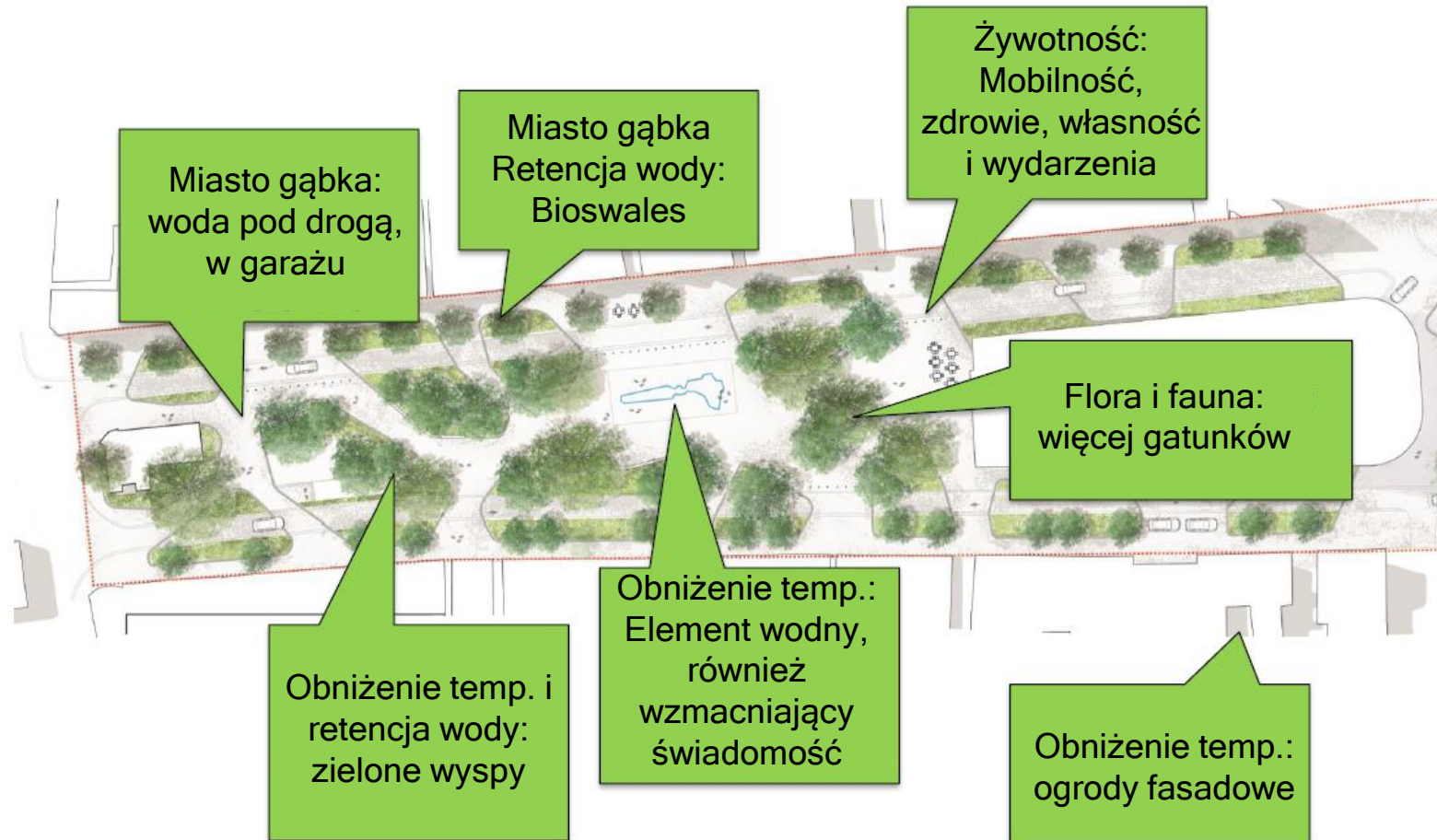
Cele i działania

Poprawa żywotności i użytkowania placu

- Elementy do siedzenia, miejsce na rowery i element do zabawy
- Dostępność placu, aby stał się placem dla wszystkich
- Ewentualne korekty struktury drogi wokół placu, aby ruch uliczny miał mniej negatywny wpływ na doświadczenia z placu (skierowanie całego ruchu w jedną stronę?)
- Mniejszy hałas z ruchu ulicznego i redukcja pyłu zawieszonego w okolicy (od 50 do 30 km na godzinę)

Cele i zakres

COOL SQUARE

Oczekiwane rezultaty

Miasto-gąbka

Usunięcie co najmniej 6 000 m² nawierzchni, zerwanie 2700 m² powierzchni dachu od systemu kanalizacji, odzyskanie z kanału ściekowego co najmniej 643 m³ wody do ponownego wykorzystania (magazynowanie lub infiltracja), zasadzenie 1800 m² rdzennej zieleni miejskiej w celu wchłaniania wody i zwiększenia bioróżnorodności

Redukcja wysp ciepła

Zasadzenie 50 drzew (450 m² powierzchni koron drzew), obniżenie średniej fizjologicznie równoważnej temperatury o 4-5 stopni Celsjusza, obniżenie temperatury asfaltu o 10 stopni, utworzenie 15 ogrodów fasadowych

Świadomość i wiedza

Wykorzystanie wiedzy w przyszłym projekcie w Groningen i innych miastach UE, interaktywne wsparcie, umowy własnościowe, podnoszenie świadomości polityków i mieszkańców (budowanie wiedzy za pomocą 3 badań wysp ciepła przeprowadzonych przez partnera projektu HUAS, każde z odniesieniami do linii bazowej)

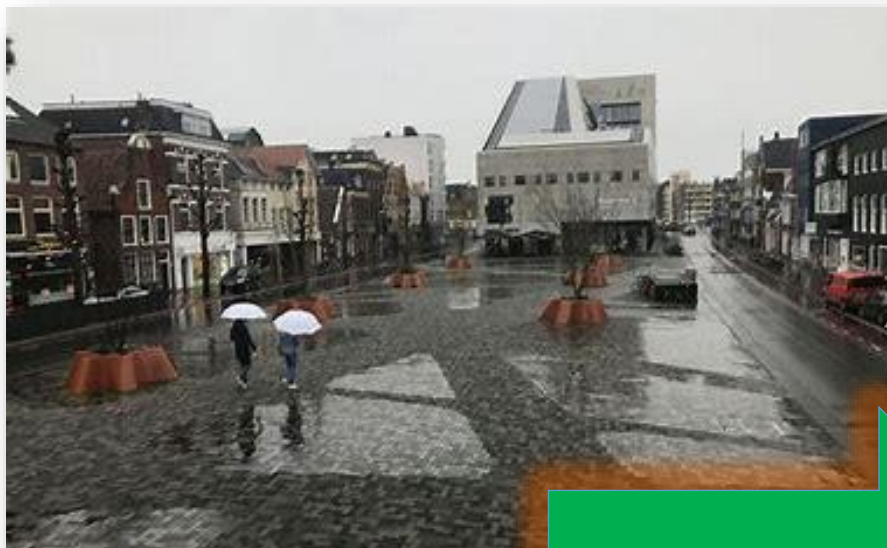
Jakość i żywotność

Poprawa wykorzystania przestrzeni o 50%, bioróżnorodność, dodatkowa roślinność, zmniejszona prędkość ruchu (50 → 30 km/godz.), poprawa jakości powietrza, więcej flory i fauny

COOL SQUARE

Oczekiwane rezultaty

COOL SQUARE

Wkład w realizację polityki UE

- Unijna strategia w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu,
- Budując Europę odporną na zmianę klimatu - nowa Strategia w zakresie przystosowania do zmiany klimatu (2021)
- Porozumienie Burmistrzów w sprawie Klimatu i Energii,
- Fala renowacji na potrzeby Europy - ekologizacja budynków, tworzenie miejsc pracy, poprawa jakości życia (2021),
- Unijna strategia na rzecz różnorodności biologicznej (cel II),
- Europejski Zielony Ład

Przykład dla:

Adaptacji miejskiej, użytkowania gruntów, odporności infrastruktury, wiedzy, zrównoważonego zarządzania wodą na obszarach podatnych na susze oraz powtarzalność i możliwość przenoszenia

Kontynuacja (replikacja, transfer, wejście na rynek)

- Wymiana wiedzy z podobnie myślącymi miastami,
- Dzielenie się z Climatescan.nl i Climate ADAPT,
- Zorganizowanie dostępnego dla wszystkich seminarium online na temat Miasta Gąbki/Damsterplein
- Projekt jako integralna część programu nauczania w Uniwersytecie Hanze
→ studenci → przedsiębiorcy
- Wykorzystanie wiedzy i doświadczenia zdobytego w innym miejscu w Groningen
- Rozwinięcie sieci wiedzy: Konwencja Burmistrza, Globalne Centrum Adaptacji, Inicjatywa Klimatyczna Northern NL

Narodowy Fundusz
Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej

COOL SQUARE

Dodatkowe informacje

Beneficjent obecnie pracuje nad projektem

Uruchomienie strony internetowej projektu COOL SQUARE

→ <https://lifecoolsquare.groningen.nl>

Kontakt

Hedwig de Boer, program manager

hedwig.de.boer@groningen.nl

Na koniec

Poniżej link do bazy projektów LIFE na stronie KE/CINEA oraz adres strony KE/CINEA i NFOŚiGW:

<https://webgate.ec.europa.eu/life/publicWebsite/search>

https://cinea.ec.europa.eu/life_en

<https://www.gov.pl/web/nfosigw/program-life>

Kontakt do KPK LIFE: life@nfosigw.gov.pl

Dziękuję za uwagę

life@nfosigw.gov.pl

ZAPRASZAMY NA:

www.nfosigw.gov.pl/life

NFOŚiGW

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej